

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy hónapra 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

A középiskolák ügye.

Debreczen, február 20.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetésének ez évi tárgyalása egyáltalában nem mondható szerencsésnek sem a miniszterre, sem az országra nézve.

A miniszterre nézve nem, mert a Pulszky-ügy, s az abból felszálló szennyos por és buz nagyon kellemetlen glóriába burkolta Wlassics Gyulának sok tekintetben jóra való, értékes egyéniségét és becsületes igyekezetét.

De nem volt szerencsés, sőt mondhatni a leghatározottabban szerencsétlen volt az ideai campagne a nemzetre, ennek legelőbb vágóbb érdekeire nézve is.

Annak a szerencsétlen kormányformának a következtében, a melybe nemzeti életünket gyilkos erőszakkal belegyömöszölték, beleszorították, a cultus-tárcza körét képező kérdések mezeje volt eddigelé az egyetlen tér, a melyen egynek, testvéreknek, — összetartozóknak éreztük magunkat; a hová az aktiv politikának rut meztelenségükkel ijesztő rémes vámpirjai nem követtek bennünket, s nem uszítottak egymás ellen.

Mindig és mindnyájan éreztük, hogy minden jöhető eshetőséggel szemben ezen a téren kell nemzetünk fenmaradásának biztosító bástyáit megépítenünk, mert a kié a szellem, azé a test, azé a phisikai élet minden járulékával együtt. Ez volt az oka, hogy a magyar közoktatásügy érdekében — most csak erre a kérdésre kívánunk szorítkozni, a — magyar törvényhozás összes pártjai versenyezve siettek meghozni minden áldozatot, a mit ennek a legfontosabb tárczának koldus módon szűk és szegényes ereje megengedett.

Az ellenzéknek ha volt valami fontosabb ellenvetése, az a folytonos erőlyes tiltakozás volt az ellen a szűkmarkuság ellen, a melylyel legfontosabb nemzeti érdekeink hivatott gondozójának a közoktatásügyi tárczának a költségvetését megállapították.

Egyebekben azonban olyan volt a cultus-budget tárgyalása mindig, mint a görögöknél az olympi versenyek ünnepe, a mely a görögök minden törzsének legjelesebbjeit mutatta be a bennök gyönyörködő nemzetnek.

De az uralkodó rendszer rothadt, fertőzött talajából előtörő miazmás levegő ennek az eddig tiszta és szeplőtelen kormányzatiságnak a kertjébe is átsapott és olyan dudváknak adott életet, a melyeknek gyökerestől való kitépése nemzeti kötelesség számba ment.

Az ellenzék nem is habozott ennek, a nem kellemes, de sürgős kötelességnek a teljesítésében serélyes föllépésének nagy valószínűséggel meg lesz az az üdvös eredménye, hogy nemzeti művelődésünk szent csarnokaiban nem sokára ismét mindenek ékesen és jó renddel lesznek.

A mily jól eső elégtételnek tekintjük s kívánjuk tekinteni a fenforgó sajnálatos esettel szemben az ellenzék által kivívott sikert, ép oly mélyen fájlaljuk, hogy az országos képtár ügye elvonta a törvényhozás, mint a nemzet érdeklődését a cultus-tárcza körébe eső sok nagy és fontos kérdéstől.

E kérdések közül ez alkalommal csak egyet óhajtunk megérinteni: a középiskolák ügyét.

A magyar közoktatási politika nem halad biztos vezérfonalon a középiskolák ügyének rendezésében. A gyakori személy változás, melyet az utóbbi időben ennél a tárczánál tapasztalunk, kizárja az egységes elvek szerint való szigorú előrehaladást és a rendszeres fejlődést.

Mindenik miniszter a maga személyes, egyéni terveit, hogy ne mondjuk, szeszélyeit akarja rátküldni a magyar középiskolára, s bár a szabadelvű párt a hirhedségig híres a maga kompakt egységéről, az elvek tekintetében való rideg egyetértéséről, mindazonáltal azzal a megmagyarázhatatlan jelenséggel állunk szemben, hogy az egymást felváltó minisztereknek legelső dolguk elődeik elveit, terveit, kezdeményezéseit dezavualni, megsemmisíteni vagy abba hagyni.

Igy jártunk a középiskoláknak Csáky Albin által célbavetett reformálásával, vagyis az úgy nevezett **«egységes»** középiskola eszméjével.

Csákyknak, mint tudjuk, az volt a terve, hogy az addigi két középiskolát — a gymnasiumot és reáliskolát — egyesítve, egységes középiskolát létesítsen.

A terve ez volt. De hát mi lett az eredmény?

Az hogy az addigi két középiskola helyett kaptunk hármát, u. m.: 1) a görögöt is tanító gymnasiumot; 2) görögöt nem tanító gymnasiumot; 3) reáliskolát. Sőt igazán szólva, a reáliskolának is két faja van már: latint is tanító és latint nem tanító reáliskola.

Ime tehát az **egységes** középiskola helyett ezt a tanügyi csodabogarat, ezt a négy fejű fejtleniséget kaptuk ajándékba.

Komoly meggyőződésünk, hogy a mostani állapotot nem lehet már sokáig fentartani a nélkül, hogy nemzetünk

középosztályának szellemi élete és érdeke sulya veszteséget ne szenvedjen.

Mi ki merjük nyíltan mondani hogy a z egységes középiskola hívei vagyunk. De nem az-é a divatos egységes iskoláé, a mely ki akar dobni előadandó-tantárgyai közül mindent, a mi nem a közvetlen, a rögtöni, a kézzel fogható haszon kezére jár.

Ellenkezőleg!

A mi elveink szerint való egységes középiskola képe nagyban hasonlít a mai gymnasiuméhoz. Mi a középiskolát humanus és klasszikus irányúnak tudjuk, képzelni csak, a mely a merkantilikus hasznosság rideg elvét elvetve az ész, a szív és az akarat harmonikus kifejlesztésével az embert teljesen képesé, edzetté teszi az élet küzdelmében való diadalmas megállásra.

A mostani állapot fentartását sem a szellemi, sem a fináncziális érdekek nem csak hogy nem javallják, hanem egyenesen károsnak tüntetik föl.

A magyarság nemzeti jellegének, szellemi irányzatának a humán iskola felel meg s egyedül a klasszikus képzés képes megadni nemzeti életünknek savát, borsát vagy is mindazokat az ingredienciákat, a melyek együttvéve azt a manapság sokat emlegetett nemzeti geniust alkotják.

De tiltják ennek a mi sokféle középiskolánknak a fentartását az anyagi érdek is, a mi minálunk Magyarországon közoktatási kérdésekben majdnem az egyedüli indítékot szokta képezni. Hazánkban némely, különösen nemzetiségi vidékein sokkal több a középiskola, mint a mennyit a közszükséglet megkíván, míg viszont a legmagyarabb vidékeken feltűnően kevés a középiskola. Az okosság is azt parancsolja tehát, hogy ezen a bajon a meglevő intézetek bölcsőbb dislocatiója által segítsünk.

De ez természetesen csak akkor válhat lehetségessé, ha az egységes középiskola eszméje testet ölt.

Ezért sajnáljuk, végtelenül sajnáljuk, hogy a most folyó költségvetési vitában senkinek nem jutott eszébe felvetni ezt a nemzeti szempontból olyan rendkívüli érdekű és értékű kérdést. Bizunk azonban a közel jövőben, hogy az meg fogja hozni ezeknek az égető kérdéseknek a rendezését is és a magyar középiskola ügye a helyes megoldás kívánatos medrébe jut.

Grotius.

A képviselőház mai ülése. A közoktatásügyi tárczának részletes tárgyalása véget ért, s a mai ülésen már meg is kezdte a Ház a keraskedelemtügyi tárcza tárgyalását,

Neményi Ambrus előadó rövid beszédben ismertette, a költségvetést, s elfogadásra ajánlotta Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter tartott utána beszédet. Az általános vitában nagyon sokan vesznek részt; a mai ülésen azonban szólásra csak Kossuth Ferencz, Molnár József, Hock János Nagy Elek jegyezték elő magukat.

Egyházak segélyezése. E tételnél Rigó Lajos a protestáns egyházaknak adott segély felemelése érdekében szólalt fel. Kérte a kultuszminisztert, hogy a tervezett törvényjavaslatot az egyházak segélyezéséről mielőbb nyújtsa be. Veres József pártolja Rigó Lajos kérelmét, s követeli az 1848. XX. törvény-cikk végrehajtását. Két határozati javaslatot is nyújtott be; az egyikben a kegyuraság rendezésére, a másikban az egyházak segélyezésére vonatkozó törvényjavaslat benyújtását kéri a kormánytól.

Tanítóhiány. A képviselőház tegnapi ülésén Veres József mutatott rá azokra a szomorú viszonyokra, melyben a magyar tanítók szenvednek. Az 1893-ban megállapított 300 frt fizetés minimuma óta a tanító-növendékek száma 3102-ről 1902-re esett. Ez az 1893. évi fizetési törvény következménye. A népoktatás is, a helyett hogy becsobb lenne, felületesebb lesz. Ha az 1868-iki törvényt végre akarnók hajtani, még tíz-tizenkétezer tanítóra volna szükség. Kevés a tanítóképezde is, pedig az 1868-iki törvény szrint huszat kellett volna felállítanunk, s még mi is csak 18 van. A társadalom sem fogja segíteni a népoktatás ügyét. A szülők, ha gyermekeik jövő sorsát szívükön viselik, nem adhatják őket a tanítói pályára. Beszédében felhívta a kormány figyelmét e kérdésre, melylyel ha nem foglalkozik mielőbb, úgy a népoktatás ügyét komoly veszély fenyegeti.

KÜLFÖLD.

Óriási havazás a Kaukázusban. A Kaukázusban ember emlékezet óta nem esett annyi hó, mint az utóbbi napokban. A kuta- iszi kormányzóságban a vasúti forgalom az összes vonalakon szünetel, míg a közlekedés az egyes városok és falvak között teljesen

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Kérdés és felelet.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

Szabad-e, helyes-e az írónak a tudomány bizonyos tudata szerinti tényállást meghamisítani? E nyitott kérdés teszem fel azon megbotránkozásból, melybe engem a „Debreczeni Ellenőr” február 18-ki 41. számában — »A pusztá démona» — angol novella — írta Felberman című tárczacikk olvasása juttatott. Ha ethnografiai s még inkább geográfiai karrikaturát akart írni a novellista: akkor az elég jól sikerült volna; de — ugylátszik — ez nem volt célja, mert maga a tárgy, különösen magyar érzésnek — legrokonszenvesebb; s valóban ebből a forrásból kerültek ki a forradalom után azok az édes-fájó emlékezéssel telt művek, melyekből a magyar ifju és leány lelkesedését s a haza jobb jövője felderülése iránti reményt merítette... a forradalom hősi küzdelmeinek s a hazátlanná tett honfiak embertelen üldöztetésének felidézésével, mely megvetésre a zsarnokság, — s szent elhatározásra a szabadság és nemzeti függetlenség szerelme iránt — növelte, a jövő nemzedékét képező mindkét nemű ifjuságot.

A tárgy tehát rokonszenves ma is; az is lesz, míg nem érzésü, s mindenkifelett nemzetet, hazát szerető gyermekei lesznek e

fennakadt, ezenkívül még a távirati forgalom is napok óta félbeszakadt. A mareissai állomáson az utasoknak, a kik meglehetősen nagy számmal voltak, teljes egy héten át kellett fűtés, világítás nélkül s az élelmiszerekben is szűken tartózkodniok. A kaukázusi vasúti vonalszakaszok főnöke csak úgy tudott Batumból ezen állomásra jutni, hogy kénytelen volt egy éjet a számariai alagutban tölteni. A hó magassága meghaladja a három ölet. Egy-két nap óta enyhébb idő lévén, a közlekedés lassan ismét megindult.

Új rend Bulgáriában. Az az ismételt felmerült hír, hogy a fejedelem elismerésével egyidejűleg Kelet-Ruméliának Bulgáriával való egyesítése is bekövetkezik, alapalan. A fejedelmet azonnal, mielőtt az összes hatalmak hozzájárultak elismeréséhez, Kelet-Rumélia főköormányzójává fogják kinevezni. Az a két török méltóság, a kit a szultán a keresztesítésre ide küldött — Konstantinápolyba visszatért. — A pora külömben Anglia kivételével, már az összes hatalmaktól megkapta a hozzájárulást Ferdinánd fejedelem elismertetéséhez. Az eddigi intézkedések értelmében a fejedelem pénteken utazik Konstantinápolyba. Az utazás elhalasztása azonban nincs kizárva.

Egy volt olasz miniszter halála. Christoforo Negri államminiszter, Firenzében meghalt. Negri 1809. június 13-án született Milánóban. Tanulmányait Páduában, Graczban Bécsben és Prágában végezte s 1843-ban a politikai tudományok tanára lett a páduai egyetemen. Később ugyanitt rektorra lett. Ötöltötte meg a tanulóknak a kard viselését. Páduából, Vicenza eleste után Turinba ment s rektora lett az ottani egyetemnek, majd belépett a Gioberti miniszteriumba. A navarrai csata után a külügyi hivatalban a konzulátusi ügyek vezetője lett. A miniszterium bukása után megalakította az olasz földrajzi társaságot, melynek öt éven keresztül elnöke volt. 1873—74-ig főkonzul volt Hamburgban. Számos jogi munkát írt.

Román mozgalmak.

Debreczen, február 20.

A román nemzeti komité, melyet az államra nézve veszedelmes irányzata miatt, törvény erejű rendelettel eltöröltek, csak formailag semmisült meg, mert lényegében, céljai

és akcióival fennáll. A memorandum miatt pörbe fogott és elítélt komitébeli tagok, miután részint kitöltötték büntetési idejüket, részint pedig királyi kegyelemmel szabadon bocsájtottak, újra életjelt adnak magukról azért, hogy a bizottság tagjai közül heten manifesztumot bocsájtottak ki, melyben az 1881-iki román nemzetiségi program teljes terjedelmében való fentartását hirdetik.

A manifesztum, miután a tulzó román törekvéseket a már arról a részről megszokott raffinériával ismerteti s az 1848-iki balázsfalvi gyülekezet eszméit tolja előtérbe, foglalkozik a memorandum történetével s kijelenti, hogy a memorandum miatt elítéltek kegyelmet nem kértek, majd nagy merészen a kegyelmezés tényéből azt magyarázza ki, hogy ez által az uralkodó a román memorandum alkotóinak eszméit helyesli.

A manifesztumot Rácz Jánosnak, a komité volt elnökének hívei írták alá és pedig Rácz János mellett, a volt alelnök ilésfalvi Papp György, Coroján Gyula, Patitia Rubin, Domide Gerasia, Barbi Patricius és Miháli Tivadar.

Ez a manifesztum jelenti újra való felvételét annak a harcznak, mely már-már megszűnt volt, záródva a most másfél éve az erdélyi részeken és a románlaktá más vidékeken is fellángolt magyarelleses tüntetésekkel. Akkor teljes mértékben érvényesültek az őtörkévéseik, felbujogathatták a magyarországi román népet, kizavarhatták a legbékésebb földmivelőt is nyugalmából és lázító gyülekezetekben harczra szólították a magyar állam eszme és a közrend ellen. Ugy látszott, hogy az igazságszolgáltatás büntető kezé elvén e rendezavarók vezetőit, béke lett s nem találta- tott veszedelmesnek az sem, ha a memorandum-pör el téjtjeit szabadon bocsájtják.

Mindenki azt vélhette, hogy a kiszabdultak polgári foglalkozásaik után fogának nézni. Mert a kegyelem egyebet nem jelenthetett, mint megbocsájtást, de magában foglalta természetszerűleg azt a feltételt is, hogy

nemzetnek, és hazának. De e felsőes cél nem türi azt, hogy abba a keretbe foglalják, mely az ismeret félrevezetése, a tudomány meghamisítása akár hazai, akár külföldi író részéről.

Az előttünk levő novellette pedig e hibák által válik feltűnővé.

Nem említve azt, hogy Magyarország »sik rónája» neve alá nem foglalható az a homokos tájék, melyen Felberman ur meséjét felvezi; mely a nagyobb részében Szabolcs, de kisebb részeivel Bihar és Szatmár megyék területére is kiterjedő »Nyírség» akar lenni; mely a homokvidék természetes képződése szerint nem róna, hanem hullámos dombokból áll; nemis oly elhagyatott fátlán, pázsit nélküli pusztavidék semmi részében, — hogy még tanya se volna rajta, — mert az bizony hazánk egyik sűrűn lakott tájéka, mely falvakkal eégge megrakva van, s mint virágzó mezőgazdaság üzésére alkalmas terület — tanyákkal bővölködik; s ha rengetegek nem borítják is: erdők sem hiányoznak rajta; az egyes birtokok határakai pedig akácokkal annyira el vannak látva, mint hazánknak egyik vidékén sem. És ezen jelleget nem is a mi éveinkben nyerte, hanem már a forradalom előtt negyven birtok elkülönzés után azonnal vágymérvűvé lett befásítással általánossá váll.

A dombok által hullámos felszín miatt a »Délihá» sem itt születethet; nem itt terjeszti ki kprázatos tengerét, hanem azon a nagy alföldön, hol a méhetlen síkságon gátat

csakugyan nem vetnek, annak sem erdők sem egymáshoz közelfekvő falvak, tanyák stb.

A nyírség szegény nép, hogy elhagyná falvait, s lemenne a nagy »Alföld» szántóföldjeire szerény bérért dolgozni, hogy megkeresék kenyérüket!... ez meg még költői fantázia szerint sem állhat meg, mert a »Nyírség» épen a kenyér anyag és annak pótlékában annyira birja az intenzív munkásság kelletét, hogy nem a »Nyír» bocsát ki munkásrajokat más vidékre, — sőt maga igényli és fogadta más, például a felvidék tót munkásait az aratás és cséplés idejére szükséges kisegítőül, s hogy most az Amerikába vándorlás miatt megeökökcent beözönlésük — a nyír érzi.

Ami a váromot illeti: tudunk ugyan a »Nyírség» éjszaknyugoti szélén a szabolcsi, — délkeleti szélén az Ecsedi, — s északján a kisvárdai lópban a »Zokoly» vár hajdani létezéséről, mert maga a Nyírség belseje nem volt alkalmas soha várak építésére; de ezek a várak is annyira elpusztultak, hogy azoknak sem »kapuja, tágudvara, sem halvány világosságot átszűrő ablakai, komor boltíves csarnokai, faragványos tölgybutorzatú termei,» — századok óta nincsenek többé; hanem még rémek, vagy csak denevérek sem tanyázhathatnak bennök.

Nem említve mondom ezeket a tájismertlenségben uszó írói víziókat, — hanem csak az ethnografiai és geographiai komolyabb hibákat: azt kell mondanom, hogy ezekben aztán Felberman ur mesterséletesen

a kegyelem csak úgy illeti meg őket, ha továbbra hű fiai lesznek a hazának és a magyar állameszme épiségének megrontására nem törnek. Lovagiasan bocsanatban részesítették őket, számítva arra, hogy jó tettért jól lehet várni.

A számítás, amint a manifesztum bizonyítja, nem vált be. Az 1881-iki nagyszabeni programnak a fentartása, az 1887., 1890., 1892-iki konferenciák határozataihoz való ragaszkodás egy újabb manőver, ami meglepi mindenestire azokat, akik bíztak, de nem lep meg minket, kik annak idején részletesen kifejtettük a román kérdésben álláspontunkat s utalunk a kérdés oly módon való tisztázására, hogy komitè urainak ne legyen folytonosan fégyver a kezében gyöngye kormányunk ellen. Míg komolyan nem látnak hozzá a nemzeti-ségi kérdés tisztázásához és míg kedvezmény, engedékenység és alku van a román lakta vidékek voksa miatt, szó sem lehet eredményről. Hogy is volna szó róla, mikor tudva evő, hogy a kormányelnököt, báró Bánffy Dezsőt Szilágyosmilyón tulnyomóan románok választották meg képviselőnek.

Ezredévi kiállításunk.

A kiállítási tárgyak biztosa. Az ezredéves országos kiállítás igazgatósága hosszas tárgyalások után már annyira megállapodott a magyar biztosító társaságokkal, hogy már megkezdtek a kiállítási pavilonok és a kiállított tárgyak tüzkár ellen való biztosítását. A kiállított tárgyakat a kiállítási szabályzat értelmében a kiállító kivánságára az igazgatóság eszközli, s ez okon árújegyzéket küldött szét, amelyen a kiállító nyilatkoznak az iránt, vajjon az igazgatóság közvetítésével akarják-e tárgyaikat biztosítani, vagy nem, s ha igen, milyen összeg erejéig. A biztosítási összeg szokatlanul alacsony lesz, mindössze a biztosítási összeg háromnegyed százaléka. Az igazgatóság figyelmezteti a kiállítókat, hogy ha a szétküldött árújegyzéken nem nyilatkoznak, a bejelentésök 6-ik rovatában feltüntetett összeget veszi a biztosítás alapjául, ha pedig a kiállító annak idején ezt

a rovatot sem töltötte ki, tárgyaikat nem biztosítottaknak fogja tekinteni.

A sorozás vége. Az ezredéves kiállítás igazgatósági épülete ismét a rendes munkásság kerékvágásába zökkent. Udvaráról, folyosóiról, lépcsőházából eltűntek azok a napról-napra megújuló és változó csoportok, amelyekben minden ember arcán ott ült a reménykedés és aggodalom kifejezése. Elmaradtak — noha még nem egészen és véglegesen az álláskereső, ezek a kopott, fekete kabátba bujt, nagyobbára sajnálatraméltó alakok, a kik végig szokták járni a miniszteriumok, nagyobb hivatalok, bankok helyiségeit, s évszámra annyi miniszter-papírost és okmány bélyeg-et fogyasztanak, a mikből egész családok megélhetnének. A kiállításon a mai napon befejezték a sorozást, be van töltve minden állás és hivatal. Felügyelőket, felvigyázókat és öröket alkalmaztak, a kerti és éjjeli őrökkel együtt összesen 450 embert. Persze amíg 450 olyan ember fordult meg a bizottság előtt, akik teljesen beváltak, majdnem háromszor embert kellett behívni, pedig már a behívandókat is nagyon megválogatták az okmányaik, irásaik, polgári állásuk stb. alapján. — Majdnem hétezer pályázó közül válogatták ki a behívandókat, s így is minden ötödik vált csak be. Az alkalmazottaknál nemcsak arra néztek, hogy elég intelligensnek legyenek, hogy a közönséggel banni tudjanak, hogy felvilágosításokat, utbaigazításokat adhassanak, minél nagyobb nyelvismeretük legyen, de arra is, hogy tetszős figurák, jó képű, ne túlságosan öreg, se nagyon fiatal, derék, szálas legények. Mint a katonáknál, hibás, vagy csunya arcú, rosszalku embert nem vettek be. Különösen a történelmi csoportba kizemelték, csaknem egytől-egyig derék, szálas, csinos arcú, hatalmas legények. Csak is az éjjeli őrnél volt a bizottság némileg elnézőbb. Az a huszonnyolcz ember, aki éjszaka őrködik majd a kiállításon, nem épen válogatott gárda. Az alkalmazottak márczius 1-én tartoznak az állásukat elfoglalni, s már ök végzik a kiesomagozás, elrakás, elrendezés munkáját.

A budapesti kiállító tárgyaiknak beszállítása. A budapesti kiállítóknak fontos tájékoztatást küldött szét az igazgatóság, a kiállítási tárgyak beszállítása dolgában. E szerint a kiállítandó tárgyakat márczius 15-ike és április 15-ike között való időben kell beszállítani. Hosszabb rendezke-

dést, szerelést, alapozást vagy felállítást igénylő tárgyak beszállítása már február 15-én megkezdhető. A tárgyak jegyzéke 3 példányban állítandó ki, két példány az átadásnál visszamarad, a harmadikon az átvételt fogják igazolni. A kiállítási tárgyak a most említett árújegyzék kíséretében az illető csoportfelügyelőnek adandók át. A ki tárgyainak elárúsításáról, gondozásáról és felügyeletéről saját felelőségére maga vagy megbízottja útján kíván gondoskodni, csak a számára megállapított területnek kijelölése végett fordul a kiállítás felügyeleti, illetve műszaki közegeihez. Minden kiállítóknak fontos érdeke, hogy tárgyai a kitűzött határidőben okvetetlenül beérkezzenek, mert az igazgatóság csak így biztosíthatja az idejében való installációt, a rendes átvételt és kezelést.

A külföldi sajtó a kiállításról. A külföldi sajtó mind sürűbben és terjedelmesebben ír az ezredéves kiállításról. Az igazgatóság által szétküldött német és francia cikkeket és közleményeket a történelmi csoportról, szállítási kedvezményekről és elszállásoláshoz számos nyugati és keleti lap közölte egész terjedelmében. Eredeti cikkekkel is sürűn találkozunk, melyekben a kiállításban levő ünnepek és látványosságok soha nem látott fényt hangsúlyozzák, nevezetesen a nagy német lapok, a londoni »Daily-News« és »Financial Post«, »Jevisch Chronicle« az »Evening-Neros« mely azt is jelenli, hogy sok angol készül a nyarat Magyarországon tölteni, az Alexandriai Egyiptom Garette. Terjedelmes cikket találunk több párisi lapban L. Epogne, Le Petit Caporal és a Constutuzinel, ez E-terházak kincseiről, más párisi lapok tüzetesen foglalkoznak azzal, hogy a pápa is részt vesz a millenniumban. Nagyon szép, díszes képekkel illusztrált cikket hoz a történelmi kiállításról a dán Høst 14. Dag című szépirodalmi lap. A terjedelmes megleghangú és isme. eteket terjesztő közleményt Dr. László Béla írta. Érdekes kérdést vet fel egy belgrádi napilap, a Trogoviuski Glasnik Kereskedők Lapja, mely igen rokonszenves hangon kezdi a kiállításról szóló cikksorozatát és azt az óhaját fejezi ki, hogy a földművelőknek, munkásoknak megadott rendkívüli kedvezményeket a szerbiai hasonhelyzetű látogatók is élvezhessék.

ségben kulminál. — Azt mondja ugyanis, hogy »a Kárpátok zord rengetegei középett van... a Verchovina«. Ez úgy van, mert a közép Kárpátokat Marmaros megye éjszakján, csakugyan Verchovina-nak nevezik. Még az is igaz, hogy a Verchovinat ruthén nép lakja; de hogy az a ruthén paraszt »rongyokba burkolt« nép volna; az már határozottan nem igaz, mert egyszerű, szelid erkőcseihez képest habár szegénységben él is, meg van neki tisztességes ubázata. Ha járt valaha Felberman ur Verchovinan — látta, különösen vasár- és ünneppokokon; vagy ha járt Szatmár sikságán, hova aratási munkára le szokott jönni, azt a verchovinai orosz népet látná magával lehozott ünnepi öltözékében, melyet maga fon, sző, és sajátos népies szép izléssel önmaga varr és kihimez: bizony nem mondaná, hogy az »rongyokba burkolt«; sőt bizonyos elismeréssel, — még rokonszenven is lenne iránta ezért, de különösen éppén azért, hogy Felberman ur nemzeties célja szerint megbecsüli azt a hazafias érületet, hogy az a ruthén nép egyetlen a nem magyar ajku magyarországi nemzetiségek közt, mely a magyar nemzettel mindig együtt érzett és soha nem voltak — talán nem is lesznek — honellenes törekvései.

Legnagyobb sületlensége azonban Felberman ur beszélykéjének abban van, hogy a Verchovina vadon ölere a Mátra bérzet, s ennek tetejére a gablánczi ódon kastélyt helyezi. — Azt ugyanis az iskolás gyermek is

tudja, hogy a Verchovina Máramarosban van s ennek bérzetei, a Csűr és szinevéri csucok, Mátra nevet éppen nem viselnek; hogy a Kárpátok benyuló úgynevezett Mátra-ágazatának kimagasló — par excellence — Mátrán a k nevezett hegye, Hevesmegyében Gyöngyös felett s innen Máramarosig Borsod, Zemplén-, Ung-, Beregmegyéken át, nagy földrajzi közbevetés van; azt is tudja, hogy a Verchovinán ruthén nép lakik, de a mely a Mátrán települt, az — palóc; és ezt ethnografailag nem lehet felcsereálni, még csak összezavarni sem, mert míg a ruthén szláv, addig a palóc magyar nyelvű, melynek ha dialektusa még ma is törzsi sajátossággal bír is, de származására nézve kétségtelenül magyar fajta.

A fennebbiek után — úgy véljük — nem volt indokolatlan a czimkérdés feltevése... s látható, hogy nem szabad az írónak, még ha költő is, meghamisítani azt, a mit nemcsak a tudomány, hanem még a közismeret is mint tényt megállapított. Annaira nincs jogosítva még a legfantasztikusabb költői licentia sem.

Es itt már abba is lehetne hagyni mondanivalómat, mert a mi annak lényeges célja volt, elértem. De hát még hozzátesszek valamit. Szeretném én látni azt az angol novellát eredetiben; mert habár felteszem is, hogy a ködös Angliában származhatnak éretlenségek: hogy ez »a puszták démona« látta volna valaha Anglia kréta partjait, a felett nagy kétség van; hanem azt tartom, hogy ez a no-

vella egy kis írói, vagy hirlapi humbug, melynek célja felültetni az olvasó közönséget, hogy hát a »D. Ellenőr« akar csak »Anglius« termékekkel is megtöltheti tárcza hasábjait. Hát váljak egészségére, akár a szerkesztőségnek, akár a tárczairónak; mert bizony az olvasó közönségnek nem válik épületére, ha »A puszták démona« utasítása nyomán a »délibáb« születése helyét a »Nyírségnek« »Mándok« vidékén, a »Mátrát« Verchovinán, vagy a rongyba burkolt ruthén parasztokat a Mátra vidékén keresi. Ezzel ugyan még népregei — annyival kevésbé egészítheti ki geográfiai ethnográfiai ismeretét, hanem csak meghamisított nak látja mindazokat.

Kérve-kérjük azért a tisztelt angol író, vagy az érdemes angol fordítót, vagy tán a szárnypróbálgató novellistát, legyen kegyes több tekintettel lenni a magyar irodalmi köz- és tudományos érzék iránt, a mely a költészettel nem akar ellenkezésbe jönni; de különösen kérjük a »D. Ellenőr« szerkesztőségét, hogy olvassa el a lapjába közzétételre adott cikkeket, nehogy olyan sületlenséggel foglalja el annak érdemes dolgok közlésére váró hasábjait, mert lapba ugyan szoktak semmitmondó ürességeket töltelékül használni, s ezt az olvasó felette elsiklással érdemileg jutalmazza, de a közismeret és tudományok ellentmondó, figyelmet kihívó cikkekkal botránkoztatni meg a közönséget, hogy többet ne mondjunk: — legalább is fel sem vevő lenzés. És ez hirlapirodalmunknak előnyére nem szolgálhat.

Ujdonságok.

Presbyteri közgyűlés. Az ev. ref. egyház presbyteriumának f. hó 18-án kedden délután tartott közgyűlésében olvasták fel nagytiszteletű Mitrovics Gyula urnak, szeretett lelkipásztorunknak azon levelét, melyben hálás köszönet mond az ev. ref. Egyháztanácsnak megválasztásáért. A levelet egész terjedelmében itt közöljük:

Nagytiszteletű és Tekintetes
Egyháztanács!

Mély tisztelettel van szerencsém kijelenteni, mint ezt az egyháztanács küldöttel előtt is előszóval tettem, hogy a nemes debreczeni ev. ref. egyház egyik papi állására történt megválasztásom hálás köszönettel elfogadom.

Eddigi szerény munkásságom alig remélt jutalmának és örök dicsőkedésének tekintem azt.

De mert méltán ily magasra becsülöm megtiszteltetésemnek értékét, le tudom abból vonni magamra vonatkozó erkölcsi kötelezettségeit is.

Lelkem egész erejével érzem, hogy becsületem van ahhoz kötve, hogy milyen mértékben igyekszem megérdemelni azt a bizalmat, amely megválasztásomban nyilvánul s érzem, hogy erkölcsi vereségemmel egy jelen őségű lenne az, ha, a midőn elég batorságom van elfogadni Magyarország legelső református Egyházának egyik lelkészi állását, ugyanakkor kötelességemnek nem tartanám azt, hogy a nekem adatott talentumok mértéke szerint igyekezzem beváltani az ahhoz kötött jogos igényeket. En személyválogatás nélkül szeretettel, nemes becsülvágygyal megyek Debreczenbe. Méltóztassanak engem hasonló érzelmekkel kegyesen fogadni s az előlegezett kegyességgel, legalább addig megajándékozni, míg az isteni Gondviselés, kegyelméből időt enged nekem arra, hogy ha nagy dolgokkal nem járulhatok is a debreczeni ev. ref. Egyház századok óta ismeretes dicsőségének emeléséhez, egyszerű homokszemek hordása által mutathassam meg én, az idegen, hogy méltó igyekszem lenni azon a helyen, ahová hivatam el az emberiség és abban az egyesek sorsát is intéző isteni kegyelem által.

Addig is, míg hálámat személyesen kifejezhetném, Istennek minden áldását kérve a debreczeni ev. ref. Egyház életére, mely tisztelettel maradtam

Sárospatakon, 1896 febr. 6.

A nagytiszteletű és tekintetes Egyháztanácsnak alázatos szolgálja
Mitrovics Gyula,
ev. ref. lelkipásztor.

*** Rendkívüli közgyűlés.** A f. hó 7-én és 19-én tartott rendkívüli bizottsági közgyűlés alkalmával az épitendő cs. és kir. lovasági laktanyához szükséges ingatlanok megszerzése iránt a névszerinti szavazás a bizottsági tagok kevés száma miatt megejtendő nem lévén: ez ügyben a névszerinti szavazás a f. hó 28-án pénteken 10 órakor a városház nagy tanácsstermében tartandó rendkívüli közgyűlésen fog megejtetni, s ez a közgyűlési tanácskozási ügyrend 2 § a értelmében annak megemlítésével tétetik közhírré, hogy azon alkalmával a jelenlevők a száma tekintet nélkül fognak ez ügyben és pedig végérvényesen határozni. A városi tanács.

*** Nagy idők tanuja.** Kápolnay Pauer István 1848/49-es honvéd, m. kir. honvéd ezredes, az Akadémia levelező tagja, Budapestben 63 éves korában meghalt. Kápolnay a szabadságharc katonái közé mint 15 éves ifjú állott be s résztvett 17 ütközetben mint tü-zértizedes. Tisztté fiatalága miatt nem nevezték ki. Világos után az osztrák hadseregbe sorozták be, de sebesülésből eredő betegeskedése miatt szabadságolták. 1854-ben behívták s csak hamar tiszté lett s résztvett a turbingói, magentai és szolferinói ütközetekben. 1860-ban kilépett az osztrák hadseregből s mint Garibaldi testőrtisztje végig küzdött az olasz hadjáratot 1866-ik hadjárat után hazajött s mint Honvéd című katonaszaklap segédszerkesztője megalapította a magyar katonai irodalmat. 1870 kinevezték honvéd századonak s 1877-ben József kir. hercege második segédtisztje volt, őrnagyi ranggal 1882-ben ezredesé nevezte ki a király s 1888-ban nyugdíjba vonult. A magyar katonai irodalmat ő alapította meg 20 évi munkásságával, melynek folyamán körülbelül 300-nál több katonai dolgozata jelent meg. Az Akadémia 1881-ben levelező tagjává választotta s több emlékbeszédét kiadta. Felesége es egy fia gyászolja. Temetése ma megy végbe.

*** A Csokonai körből.** A Csokonai-kör holnapi felolvasó ülése rendkívül érdekesen van összeállítva. Előre is felhívjuk a közönség figyelmét a holnapi felolvasó ülésre, melynek tárgysorozata a következő: 1. Aszociálistizusról. Irta és felolvassa Dr. Bartha Béla. 2. Szép Ilonka, melodráma, szövege Vörösmarty Mihálytól, zenéje Erney Józseftől. Szavalja Karácsony Otília k. a., zongorán kíséri Unger Luiza k. a. 3. A gyermek leke. Irta és felolvassa Dr. Balassa József. A következő ülés 1896. márczius 6-án lesz, a mikor is Komlóssy Arthur és Dr. Tüdös János fognak felolvasást tartani.

*** Ügyvédi kamarából.** A debreczeni ügyvédi kamara Budapesty Ferencz ügyvédet az ügyvédség gyakorlatától három hónapra felfüggesztette.

*** Hajdúvármegye diszbandériuma.** Hajdúvármegye banderialis bizottsága ma délelőtt 9 órakor a vármegyeház nagytermében gróf Degenfeld József főispán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak a bizottság összes tagjai, névszerint Rásó Gyula kir. tan. alispán, Veszprémy Zoltán főjegyző, Szöllösy János t. főügyész, Padrahszandor h.-szoboszlói kir. közjegyző, Ferencz Elek a b.-ujvárosi járás főszolgabírája, Nábrácz István a nádudvari járás főszolgabírája, a három Hajdu-varos polgármesterei, Kovács Gyula szoboszlói, Somossy Béla bősörményi és Csóhán László ná-nási polgármesterek, továbbá Nagy Kálmán megyebizottsági tag. A bizottság, melyet a legutóbbi megyei közgyűlés küldött ki a végéből, hogy készítse elő, illetve tegyen intézkedést arra vonatkozólag, hogy Hajdúvármegye az ő Felsője előtt Budapesten ez év június 8-án elvonuló hódoló diszmenetben saját zászlója alatt, a megye színeivel, résztvegyen, a mai üléssel igen előrehaladt munkátaival. — Hajdúvármegye diszbandériumában résztvesznek a megye képviselőletében egy kiküldött és két csatlós, a három Hajdu-város és a két főszolgabírói járás szintén képviselteti magát a diszbandériumban. A megye részéről küldendő banderista vezeti a bandériumot s annak összes felszerelési költségeit és lovát, valamint a mellette lovagló csatlósok költségeit a megye saját pénztárából fedezi. — Tudomásul vette továbbá a bizottság, hogy a hajdu városok és főszolgabírói járasok az általuk küldendő banderisták összes költségeit a saját pénztárukból fogják fedezni. A bandérium élén, a megye képviselőletében Szöllösy János t. főügyész fog lovagolni, kezében a

megye színeit viselő zászlóval, melyre vonatkozólag elhatározta a bizottság, hogy a zászló elkészítésére szükséges összeget éppen úgy, mint azt Debreczen sz. kir. városa tette, társadalmi uton, a hajdumegyei nők adakozásából begyűlendő fillérekből szerzi meg. E nagyszerű terv keresztülvitelére minden hajdumegyei városban és községben egy 3—4 előkelő nőkből álló bizottságot fognak felkérni a gyűjtés megindítására. A lelkes hajdumegyei hölgyek bizonyára fel fogják karolni a kitűnő eszmét és lehetővé teszik, hogy az ő adakozásukból begyűlt fillérekből vásárolhatják azon zászlót, mely alatt bandériumunk felvonul Budapestre, hogy hirdesse Magyarország nagyságát és dicsőítse ezer éves multunkat. A további intézkedések megtételével a bizottság Rásó Gyula kir. tan. alispán és Veszprémy Zoltán megyei főjegyzőt bízta meg, kik legközelebb megkezdik a legszélesebb körű akeziót.

*** Elutazott akadémiai festők.** Székely Árpád műegyetemi tanár, Mendlik Oszkár és Erdősy Béla tanárok és akadémiai festők, kik több napon át tartózkodtak városunkban, elkészültek a város középületeiről felvett fényképekkel és az épületekről felvett vázlat színezésekkel és így ma reggel elhagyták Debrecent. Az állomásnál Sthal Géza h. főmérnök jelent meg a város képviselőletében. A festők meleghangou bucsuztak el Sthal Gézától és köszönetet mondtak azért a szíves vendéglátásért, a melyben őket Debreczenben részesítették.

*** Nem lesz árvíz.** Az országos m. kir. vízépítészeti és talajjavító hivatal vizrajzi osztálya ma küldötte be Hajdúvármegyéhez szokott havi jelentését, mely az összes magyarországi folyóvizek állásáról részletes jelentést tartalmaz. A jelentés végén eme örövendetes szavak is állanak: »a tavaszi árvizek szempontjából a helyzet általában kedvező.«

*** Tanácsbíró választás egyházkerületünkben.** A tiszántúli ev. ref. egyházkerületben két tanácsbírói állás megüressedett. Kovács Ferencz kir. tanácsos, h.-mezővásárhelyi lakos, a magyar tudományos akadémia tagja meghalt, Illies Bálint orsz. képviselő pedig lemondott. A debreczeni egyház presbiteriuma tegnap szavazott és a maga tiz szavazatát 36 szavazattal 17 ellen Szina Gyulára illetőleg 4 szavazattal 13 ellen Madarász Imrere adta.

Meghívó. A debreczeni iparos ifjuság betegsegélyző pénztára 1896. évi február hó 23-án, vasárnap délután 3 órakor saját helyiségében (Hatvan-utca 1576. sz. a. emelet) tartja negyedik rendes közgyűlését melyre a tagok ez uton is meghívotnak. Targyak: 1. Igazgatósági évi jelentés. 2. Felügyelő-bizottság jelentése. 3. Felmentés tárgyában határozat. 4. Kisorsolt igazgatósági tagok helyének választás által betöltése. 5. Felügyelő bizottság választása.

*** A legnagyobb szenzáció.** A legnagyobb szenzációja a városnak ma az, hogy a IV-ik kerületi mezőrendőrség nyomában van azon betörő bandának, amely már hónapok óta tartja rettegésben és fosztogatja ki különösen a város körül fekvő épületeket. A városba is benéznek gyakran, hol üresen hagyott házakat és bolthelyiséget már számtan-szor feltörték. Hogy a vizsgálat meg ne hiúsuljon, hallgatnak az egész esetről az összes napilapok közös megegyezés folytán, azonban a rendkívül érdekes részletekről amint a banda összes tagjai elő lesznek fogva, bő tudósítást fogunk hozni lapunkban.

* **Tolvaj hetes.** Katona Gábor hetes Liptai szappanosnál volt alkalmazásban Péterfia-utcán. Nagy zsivány volt azonban ő kelme, mert míg a segédek fent dolgoztak, addig ő lenn a pinczében végezte a maga dolgát, t. i. feltörte az ott lévő Czikornyai Lajos nevű segédnek a ládáját és abból apránként több darab értékes dolgot eltüntetett. Így eltűnt egy ezüst óra lánczczal, egy pénzes tárcza, melyben 7 írt 30 krnyi összeg volt stb. A károsult hetes hogy nyomára jöjjön a tettesnek, jelentette az I-ső ker. rendőrségnek az esetet, honnan Nagy Imre p. biztos, a bűnügyi osztály vezetője ment le a házhoz és megtalált több ellopott tárgyat Katona Gábor ládájában; a pár csizmát már nem lehetett előkeríteni, mert azt a tolvaj hetes eladta s az árát megitta. Ügyét áttették az ügyészséghez.

* **Építési vállalkozók figyelmébe.** A nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur értesítette az alulírt kamarát, hogy a Szerb királyi állami osztályorszájak vezetője egy épület építésére pályázatot hirdet. A tervek és költségvetések 1896 február 27-ig beküldendők. Mely körülményről az érdekeltek oly megjegyzéssel értesítenek, hogy a feltételek a kereskedelmi muzeum irodájában (Budapest, kereskedelmi minisztérium) megtekinthetők. Debreczen, 1896. A kereskedelmi és iparkamara.

Az izr. iskolából. Az izr. iskolaszék javára a debreczeni izr. ifjuság fényesnek ígérkező táncvizigalmára, mely szombaton é. hó 27-én fog a Bika nagytermében fog megtartatni, nagyban folynak az előkészületek és az előjelekből itélve, az igen jól sikerültnek ígérkezik. Tekintve a jótékony kulturális célt, kívánatos volna, ha mennél többen jelenének meg a bálon, hogy ez által is tanujelét adnák az iskola ügy iránti érdeklődésüknek.

Szállítók figyelmébe. A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a kerületben szükségelt sósav, horgonyhulladék és talpa jelzőszékek beszerzésére 1896 márczius 5-ére pályázatot hirdet; mely körülmény az aladatik tudtára az érdekelteknek, hogy a pályázati összes feltételek az alulírt kamara hivatalában (hatvan-utca 1445.) megtekinthetők. Debreczen, 1896. február hó 17-én. A kereskedelmi és iparkamara.

Tartalékos tisztek a diszbandériumban. — Tudvalevő dolog, hogy a „Dienst Regiment“ értelmében a cs. és királyi közös hadsereg és a magyar kir. honvédség tartalékos tiszteit ő felsége előtt csakis katonai egyenruhában jelenhetnek meg; illetőleg vonulhatnak el. A millenaris diszfelvonulásban való tekintetből e körülmény nagy akadályt képezett, — amennyiben a badériumok tagjai között számos tartalékos tiszt is lesz, akiknek pedig ilyen minőségben a diszmagyarban kell lenniök. Gróf Andrassy Tivadar, a bandérium szervezője ebben az ügyben ő felségéhez fordult, a ki megengedte, hogy a tartalékos tisztek a diszfelvonulás alkalmával a bandériumokban diszmagyarban jelenhessenek meg. A gróf e fontos körülményről a mai napon értesítette gróf Dégenfeld József főispánt.

Lelkészköri értekezlet. A komádi ref. lelkészkör szombaton tartotta értekezleti gyűlését Nagy-Harsányban Nagy Daniel lelkész elnökölete alatt. Jelenvoltak Márk Ferencz okányi, Nagy Imre ugrai, Kozma Zsigmond m. sassi, Budai János b.-bőszörményi, Pató Károly apáti, Nyeste István m.-homorogi, Kiss György szakáli, Dávid Gyula n.-harsányi lelkészek. Gyakorlati kérdésen kívül a lelkészi gyámintézettel foglalkoztak. Javaslatot készítették, hogy a 63,000 frttal rendelkező szabolcsmegyei egyházmegyei gyámintézet alapszabályainak fenntartásával a tagok most még fizessék a tagdíjakat mind az új országos, — mind a régi egyházmegyei; az országosba a belépő díjakat a megyei gyámintézet fizeti a tagokért; három év múlva azonban a tagdíjakat is a megyei gyámintézet fizeti a tőke megcsónkítása nélkül. Az értekezlet után a lelkész-lakon barátságos ebéd volt. A következő értekezlet a nyáron lesz Okányban.

Táviratok,

Országgyűlés.

(Távirati tudósításunk)

Budapest, február 20.

Elnök: Szilágyi Dezső
Jegyzők: Molnár Antal, Esterházy Kálmán gróf, Hévízy János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró Wlassics Gyula, Daniel Ernő.

A képviselőházban ma folytatták és be is fejezték a közoktatásügyi költségvetés tárgyalását.

A részleges tárgyalás megkezdése előtt azonban Bánffy Dezső báró miniszterelnök törvényjavaslatot nyújtott be az Ausztriával kötendő egyezség tárgyában kiküldendő quota-bizottság megválasztására.

A kultusz tárca részleges költségvetésének tárgyalásánál az első felszólaló Szederkényi Nándor volt, a ki a szépművészeti muzeum átmeneti kiadásainak tételét támadja meg és kijelenti, hogy azt nem fogadja el, mert ezen intézmény ügye bíróság előtt van.

A többség azonban a tételt megszavazta. Ezután még tudomásul vették Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter jelentését a közoktatásügyi állapotáról és ezzel a kultusz-budget letárgyalatott.

Elővették ezután a keresk. tárcza költségvetését, melyet Neményi Ambrus előadó rövid beszéddel ajánlott elfogadásra.

Az előadó beszéde után rögtön Daniel Ernő ker. miniszter állott fel szólásra és hosszabb beszédben nyilatkozik az iparoktatásról, iparfejlesztésről, a posta és távirdata terén behozott újításokról, a tőzsde reformjáról, — melyre már — mint kifejtette — az anyagot összegyűjtötte, de ahhoz szükséges előbb egy nagy anket összevívása, amely hivatva van nyilatkozni a szomszédos forgalom módosításáról és abban a véleményben van, hogy ez nagy hasznót fog eredményezni az országra nézve, ő csak megközelítő számítás szerint is 700,000 frt tisztajövedelmet vár belőle.

Konstatálja továbbá, hogy az államvasutak hálózata folytán a költségvetésben be-terjesztett 36 és fél millió fölöttleg van előirányozva, a mely szerint nem mondható soknak, mert tényleges szükségleteknek felel meg.

Az ország nagyobb városai között letesített telefon hálózat kiterjesztésénél megjegezte a kereskedelmi miniszter, hogy legközelebb Budapest és Kolozsvár közt létesül ilyen összeköttetés.

Az államvasuti beruházásokra 150 millió kölcsönt bocsát ki.

Miután még kijelentette, hogy az ezeréves kiállítás sikereit teljesen biztosítottnak látja, befejezte hosszúra nyújtott beszédét, mely után a jobboldal halkan éljenzett is.

Ezután Szilágyi Dezső felsőggesztette az ülést.

Szünet után Kosuth Ferencz az idő előrehaladottságára való tekintettel beszédje elhalasztását kérte a holnapi ülésre.

A Ház belenyugodott a beszéd elhalasztásába.

Ülés vége háromnegyed két órakor.

Zichy Jenő gróf a Házban.

Budapest, február 20. A Debr. ered. táv.)

Zichy Jenő gróf a nagy ázsiai utazó, aki tegnapielőtt érkezett csak haza második

ázsiai utjáról, hol az ősmagyarokat vélte megtalálni, ma éppen Daniel Ernő keresk. miniszter beszéde alatt lépett be a Ház üléstermébe.

Beléptekor a képviselők hangosan megéljenzették Zichy Jenő grófot, a ki mosolyogva fejbőlintással köszönte meg az ovációt.

Majd szünet alatt körülfogták a képviselők a Ház folyosóján Ázsiát járó Zichy Jenőt és ő mindenkinnek tudott egy-egy érdekes epizódot mesélni.

A főlovászmester halála.

Budapest, febr. 20. (A „Debr.“ eredeti táv.) Gróf Erdődy István Ő Felsége főlovászmestere hosszabb kínos szenvedés után ma Szombathely mellett levő birtokán örök nyugalomra tért.

A four halálát a körülfekvő vidék lakói mélyen sajnálják, mert igen sokat áldozott a szűkölködők és betegek bajainak enyhítésére.

Szmrecsányi nem mond le.

Budapest, február 20. (A Debreczen ered. táv.) A kormányhoz közel álló lapok ma megczáfolják Szmrecsányi lemondását. A hiteles forrásból vett hír azonban még mindíg tartja magát.

A csunya.

Ott ült a puha pázsit padon.

A folyondár növények sátor gyanánt terjesztették ki élénk zöld leveleiket gyönyörű kis feje fölött. Előtte a különféle színű virágok pompáztak s balzsamos illatot bocsátottak az üde légbé. A fák lombosora alatt vidám madár sereg csicsergett andalító dalokat.

Mind ezek nem érdekelték most őt, ott ült elmélázva a végtelen semmisségbe.

Ugyan miről gondolkozik?

Hát miről gondolkoznék egy fiatal leány, ki menyasszony, másról, mint a reá várakozó új életről! — Hiszen csak pár nap még s ő ott hagyja a szülei házat, asszony lesz!

Elgondolja, milyen izletesen fogja elkészíteni az első levest, mily édesen fogja megcsókolni hazatérő férjét, mint pöröl majd a dolog kerülő cselédekkel, esténként mily édesen fognak csevegni s mint vidítja fel munkában elfáradt férjét stb.

A mint így elmélázva ül, észre sem veszi, hogy nyílik a kert ajtaja s egy deli fiatal ember lép be azon s vizsgálódva tekint maga körül.

Majd meglátva a gyeppadon ülő leányt, mosolygó arczzal, óvatos léptekkel közeledik felé.

— Megijeszttem — mondá halkan.

Vigyázva hajtja félre az utszélre hajló faágakat, hogy zajt ne üssenek s el ne árulják jövetelét.

— Még nem vette észre — mondá magában s még óvatosabban halad előre.

Már közvetlen mellé ért s a leány még mindig mozdulatlanul ült.

Hirtelen lehajlik s egy forró csókot nyom rózsapiros arczára.

Mint megriadt özike ugrott fel a leány, de a mint meglátta az előtte álló mosolygó arczu ifjút, kipiruit arczzal mondja:

— Ejnye csunya! . . .

Többet nem mondhatott, mert az ifju karjaiba zárta s ujjabb csókkal pecsételte le beszédes ajkait.

MUTATO TÁBLA.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbíróóság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felak megjelenhetnek minden szerdán.

Mulatságok.

Farsang utolsó napja Schaf János oklevelés debreczeni táncztanító látogatott táncz iskolájában sikerült, házias jellegű mulatsággal ünnepelték meg az utolsó farsangot. A jelen voltak a legvidámabb hangulatban bucsuztaták el Carneval hercege Debreczentről. A közönséget jobbra a jeles táncztanító mostani és volt tanítványai képezték. A kitűnően betanított magyar tánczok általános feltűnést keltek. A magyar szót Tóth Erzsike k. a. lejtette bájosan, könnyedén; a páros szót Juhász Erzsike k. a. és Pózsár László. A közönség gyönyörrel nézte végig ezt a már kivesző felben levő nemzeti tánczot, melyet Schafon kívül másutt már csak elvétve tanítanak. Annál inkább dicséretes Schaf táncztanító eme buzgó törekvése. A multság hajnali 4 órakor ért véget. A négyeseket hatvan pár tánczolta. — A jelen volt díszes hölgykoszorúból a következő névsort állította össze tudósítónk:

A s s z o n y o k: Szemere Istvánné, Pózsár Ferenczné, Reze Jozsefné, özv. Rozge Vacselné, özv. Kovács Istvánné, Korom Gáborné, özv. Czerek Aronné, Krzsek Vencelné, Lakatos Lajosné, Szarka Sandorné, özv. Tolnai Istvánné, özv. Paulai Györgyné, Tamásoszy Györgyné, Szőke Istvánné, Nagy Gáborné, Kovács Ferenczné, Kokas Sandorné, Szabó Istvánné, Bircinyi Lajosné, özv. Szűcs Jozsefné, Pongrácz Mihályné, Tóth Mihályné, Matlok Jozsefné, Tóth Sandorné, Csermák Henrikné, Kovács Sandorné, Lőrincz Martonné, Kovács Janosné, Juhász Istvánné, Kállai Andrásné, Juhász Jozsefné, Piros Jozsefné, Adamek Jánosné, Tóth Ferenczné, Kübecker Davidné, Szilágyi Istvánné, Katona Gáborné, Kövesdi Jozsefné, Kalmánchei Lajosné, Török Istvánné, Kucsár Istvánné, Rácz Gáborné, Halupka Józsefné, Slotter Pálné.

L e a n y o k: Szemere Róza, Kovács Teréz, Bogdy Bertra, Kovács Irma, Korom Róza, Czerek Róza, Krizsek Róza, Lakatos Mariska, Szarka Róza, Tolnai Elka, Paulai Berta, Tamásoszy Ilona, Bonyhai Matild, Retzár Ponka, Szőke Róza, Nagy Juliska, Kovács Juliska, Kokas Juliska, Szabó Róza, Bircinyi Zsuzsika, Szűcs Juliska, Toth Róza, Vas Irma, Pongrácz Hermina, Tóth Erzsike, Matlok Hermina, Tóth Terike, Csermák Ilona, Kovács Erzsike, Szentesi Róza, Lőrincz Anna, Kovács Erzsike, Juhász Juliska, Kállai Mariska, Juhász Erzsike, Piros Róza, Losonczy Mariska, Adamek Róza, Kübecka Róza, Szilágyi Erzsike, Shamita Ilona, Kovács Margit, Kövesdi Eszterike, Kalmánchei Róza, Cziczeli Róza, Kucsár Erzsike, Török Róza, Juridesz Paula, Rácz Róza, Halupka Erzsike, Küffer Lujza,

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

Február 18.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban. — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialat közép (páronként 250—320 klg sulyban) — krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) — krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) — krig. 7. Közep (páronként 220—280 klgon felüli sulyban) — krig. 8. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) — krig. 9. Szerbi: 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) — krig. 10. Közép (páronként 220—260

kg. sulyban) — krig. 11. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) — krig. 12. Sertés létszám 1896. évi febr. hó 16 napján volt készletben 2807 db. 1896. febr. hó 17-ik napján felhajtott — darab. 1896. febr. 17-ik. napján elszállított 625 db. 1896. évi febr. hó 18-ik napjára maradt készletben 27386 db hizott-sertés forgalom változatlan.

Közönség köréből.*)

Tekintetes szerkesztő ur!

Kegyeskedjek becses lapjában ezen néhány felvilágosító soroknak helyet adni. Heylesen méltóztatott megjegyezni, hogy ez a dolog, melyre nézve én most írok, közérdekű, még nagyon is evidens — Derecskén. Hogyne, mikor megtörténnek már ebből a dologból kifolyólag olyanok, a melyeknek a jól megdöntött és átértett társadalmi etikett-szabályok megsértése nélkül nem szabadna megtörténniök. Lényeges emberekről van szó.

Az első »Derecskei élet« című cikket beküldött tudósító az ő mondanivalóját ezekkel a szavakkal végzi: »Férjünk meg mindnyájan a bennünket megillető határok között, mert ellenes-tben nem rendes kerékvágásban folynak a dolgok!« Hát nem általános társadalmi igazság ez?! Uray ur, a tek. szerkesztőséghez intézett s közölt levelével nem tesz bizonyosságot ezen igazság mellett. Lerombolva, lerugdva a szükséges, általa tiszteletben nem mindig tartott korlátokat, melyek pedig böles és hasznos mérsékletben tartják az embereket — megszokott, nála talán már rendessé is vált kifejezésekkel illet dolgokat és személyeket egyaránt. »Megvetésre méltók!« »hogy magukhoz hasonló feketévé tegyék!« stb. stb. ékes s megütközés nélkül nem mindenki által használt kitételek.

Tek. szerkesztő ur! Nagyrödemű olvasó közönség! méltóztatassanak a »Derecskei élet« czímen ez ideig megjelent cikkeket egybevetni és higgadtan ítéletet hozni. Uray ur által neheztelt passzus az, hogy őt úgy akarja a tudósító a közönség elébe állítani, mint a ki egyik társadalmi osztályt a másikra uszítja. Erre nem felelhetünk mást, minthogy fölkerjűk őt magát is, hogy ugyan olvassa el még egyszer, a magabaszállás perceiben azt a lelkes ugyan, de határozottan lázító beszédet. Hát nem lázítás, vagy szelidebben fejezzük ki, nem feltűlése az az embereknek, mikor azokat mintegy harezra hívja arra nézve, hogy ne engedjék a tanítókat, a kiket össze akarnak törni, le akarnak tiporni, pedig azok milyen hasznos munkát végeznek. A mikor ezt és pedig nem tetszelgésből, elismerjük, határozottan visszautasítjuk, rágalomnak mondjuk azt, hogy nekünk jelszavunk volna és lenne ezután is akármikor, hogy: le a tanítókkal! Olyan messzire áll ez az igazságtól legalább is, mint Derecskétől a vasuti állomása.

De hát tulajdonképpen az itt a leglényesebb dolog, hogy Derecske társadalmi életének békesége föl van forgatva. Nem is volt ez békes vagy 6 év óta, a mikor egy nagyokra hivatott férfiú neki gyürközött és lassan, de biztosan aláasta a közbékesség esendességet, nyugodalmat adó épületét. Ki cselekedett nagyobb gonosz? a ki a kaszinóban sokónknak pihenést adó helyen, az ő igaz meggyőződése szerint szükséges változtatást végrehajtotta, vagy pedig az ő képzelt nagyságában magát hiúságára nézve megsértve érezvén, a kaszinó beléletét feltárja ott, a hol annak semmi helye és ugy, a hogy azt tennie nem lett volna szabad, t. i. a hogy tette Uray ur a polgári körben tartott alelnöki beszédével.

Hát miért hagyták oda a kaszinót azok, akik most alulmaradtak s mentek el egy új u. n. járási kört csinálni? Mi szükség van arra egy ilyen kis városban? Hol kerék, hol talp! Ha eddig ők voltak felül, hát most legyenek alul és pedig békeségesen; mert hiszen mi túrtuk az eddigi állapotokat, hát miért nem túrik ők most az itteni társadalmi viszonyoknak jobban megfelelő állapotokat. És még sér-

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

tett hiúságról és oktalan gyűlölet vad kifakadásairól beszél nagy hangon t. Uray ur! ? Difficile est satyram non scribere! Mi is csak azt mondjuk ő nékie, amit az első cikket beküldő Tudósító, hogy nyuljon a kebelébe és ha onnan belülről megint ezt a megnyugtató, erősítő szót hallja: »Bizzál fiam!« akkor azt mondjuk és beismerjük, hogy erősen korában tudja tartani a belől működő erőt és hatalmat. Csak olyan fehér legyen gondolataiban, érzelmeiben, beszédeiben és cselekedeteiben, mint a megrohant Tudósító, akkor tudjuk, hogy nem okoz annyi bajt, és kellemtelenséget, sőt keserőséget azoknak, akik őt nem bántják, s nem ádnak olyan sok, keserű labdacot az embereknek, mint a mennyit már beadt. Tudja e kérem, hogy Jókai ezen szavakat adja Hadzsi Baba szájába: »Mevettétek az ördögöt, vigyázatok, hogy el ne adjon beneteket!« A vihar madárnak terésze e az, hogy a vihart szereti és keresi, mit bánja ő aztán, ha a tomboló orkánban a szegény hajósok semmivé lesznek, elpusztulnak is, csak felaláhassa az őt élető elemet! Ámde, hány ilyen madár pusztul el a viharban!? — Azt is kijelentjük, hogy sem a Tudósítónk, sem másnak közülünk még eszeágában sem volt az, hogy a váltig emlegetett s ezért nagygyá lett alelnöki beszédhez hasonlót talán ő mondjon el a polgári-kör alakuló közgyűlésen és így az nem is fájhatott, hogy, horrendum dictu, kimaradtunk az alelnökségből.

Mert mindezen dolgok a kaszinói választásból kifolyólag megérsedtek el ennyire, röviden elmondjuk annak életét. A mustár magot itteni volt földbirtokos, tiszteletben álló polgára Derecskének, L e i t g é b János vette el, melyből szép terebélyes fa nevelkedett; mert hiszen a csemétét, Eder János plébános, mint elnök, Biró Antal ref. lelkész, mint alelnök, bizonyára a kaszinó tisztviselői karától és választmányától támogatva, hűen, gondosan apogatták idestova 20 éven keresztül. Majd Eder János meghalt; Biró Antal visszavonult. A kaszinó közbizalma ekkor Dr. Szabó József, most már megyei tiszteletbeli főorvos személye felé fordult, de Uray ur, szemben a közbizalommal, mi féle érdekből, azt az ő jólelte tudja, az akkor még e tisztes állásra nagyon is fiatal Loitgér Imre, itteni földbirtokost, akarta megválasztani, kardoskodva mellette erősen és arraváó tekintet nélkül, hogy a kaszinó milyen tekintélyes többsége kívánja látni Dr. Szabó Józsefet az elnöki székekben, kit ugyanugy aztan meg is választottak; alelnöknek ugyanakkor Szép Sámuel keresett jó névnek örvendő ügyvédet. Dr. Szabó József időközben lemondott; mert olyan dolgokat velt észre, melyek mintegy előjelei, hirnökei voltak a bekövetkeztet választásnak. Ugyanis, a mult év elején megtörtént alakuló közgyűlésen, a hova mi a nagyobb rész valóban minden előleges megállapodás nélkül mentünk, mert Fráter Barnabás tiszteletre méltó főszolgabíróit ismét és ismét hiába kértük föl az elnökség elvállalására, elő áll egy suggerált ur, Papp János és indítványozza, hogy ha már tényleges, működő elnök nem lesz Fráter Barnabás, választjuk meg diszelnöknek, a mi ellen ő a megválasztott, határozottan tiltakozott; továbbá a suggestiónak nagy mestere, Uray ur indítványozza, hogy alelnöknek pedig vallasszuk meg Dr. Buday József akkor még ügyvédjelöltet, a mai napon már fiatal ügyvédet. Hát ki szólhatott volna ellene hamarosan az ott jelenlevő s majdnem még idegen számba menő, törekvő fiatal embernek. A közgyűlésen azonban mindnyájan meg voltunk lepve és egy kissé meg is zökkentünk, mert nem tartottuk azt normális állapotoknak. Hogy is tartottuk volna, a mikor Dr. Karsch Lotion ez a nagy tudományu, valóban becsülésre, szeretetre méltó ember, róm. kath. plébános, második póttagnak jutott be, alighanem oda is kegyelemből. De hát ugy állottak a dolgok, hogy senki sem akart Uray urnak a szájára kerülni, mivel ő olyan ember lett, vagy talán csak volt már!? Tartott ez az elnöktelen és nem épen felséges állapot egy álló esztendőig. Ezek nem voltak egészséges társadalmi viszonyok. Az 1896-ik évi tisztújító közgyűlést megelőzőleg a derecskei intelligenciának egy jó része meg-

mozdult és azt mondta: nem jól van ez így. Összejöttök egy értekezletre. Valamelyik ügyben értekezni szabad-e? És egy ilyen értekezletre nemde azok szoktak egybegyülni, vagy összehívni, a kik körülbelül egy nézetben vannak, a mit az előleges beszélgetések folytán már meg lehet tudni, ezen az értekezleten jelen volt: három lelkész, járásbíró, al-bíró, két orvos, két ügyvéd, két tanító, és több érdemes, régi kaszinói tag, körülbelül vagy 24-én, a választásra jogosult tagok nagyobb része. — Beszélgetés után egyértelmű megállapodással lett, miután az értekezleten néme-lyek oda nyilatkoztak, hogy Fráter Barnabás a múlt évben nem fogadta el a díszelnöksé- get, hogy egy hozzá küldendő bizottság kérje föl az elnökség elvállalására s az értekezleten való megjelenésre. Fráter Barnabás az érte- tésre nála járt küldöttségnek kategorice kijelen- tette, hogy ő ezen értekezlet kebeléből jövő fölkerésre nem reflektál, mivel oda az ő ba- ráta, emberei nem hívták meg. Ki akarja kétségbevonni, hogy Fráter Barnabásra nézve ezen fölkerés megtisztelő volt! Hogy kik voltak az értekezletre meghíva? A mint mondan- k azok, a kikről tudva volt, hogy körülbelül egyértelműleg tudnak megállapodni, a többi tisztviselők betöltésére, illetve újja alakítására nézve is. — Ezután mit lehetett mást az érte- kezlet, minthogy candidatiót csinált, és azt a vála- ztáson keresztül is vitte. — És most következik a leginkább neheztelt rész.

Ugy tudjuk és ezen tudásunkat, a váradi nőegyleti vála- ztás megsemmítésével meg is erősítette annak idején a Nagyméltóságú Be ügy- miniszter, hogy bármely közművelődési egye- sület választmányja, midőn választmányi ülését megtartotta, melyen a közgyűlés idejét is meg- állapította, attól kezdve letette mandátumát és semmi az egylet életét mélyebben érdeklő határozatot nem hozhat. — A kaszinó ez évi tisztújító közgyűlése jan 26-án volt, holott az alapszabályaink határozottan és világosan ezt mondják: »az végén tartandó tisztújító közgyűlésig« stb. Tehát már 1895-ik év vé- gén meg kellett volna tartani a közgyűlést. — Már magában véve a közgyűlés ideje is alap- szabály ellenes volt. Mikor az akkori vála- ztmányban többségben levő emberek látták, hogy nem, itt még kudarcot vallhatunk! mit cse- lekedtek? Hát azt, hogy január 25-én esteli 7 órára választmányi gyűlést hívtak össze, hogy új tagokat vegyenek föl, pair schubot csináljanak. — Igen ám, csak hogy ezt a mi pártunk sem nézhette tétlenül s az is ajánlott új tagokat felvételre, úgy hogy eddig is több- ségben voltunk, de többségben letünk az új tagokra nézve is. Elérkezett, fölviradott a mű- ködésnek nagy napja. Az előkelő alelnök föl- olvasta évi beszámolóját, mit nem nagy lelke- séddel éjeneztek a harcra készülődő tagok. Majd a választási elnök foglalta el az elnöki széket, mely idő alatt a másik párt néhány új tagja a biliárd asztalon levő alapszabályokat aláírta s míg ez folyt, kérdezte meg Fráter Barnabás a választási elnököt, hogy szava- zhatnak-e a tegnapesti választmányi gyűlés által fölvetett új tagok. A választási elnök föl- tette a kérdést, hogy óhajítja-e a gyűlés, hogy az új tagok szavazzanak. A közgyűlés egy ré- sze ezt követelte, másik része ellenezte; mire a választási elnök kijelentette, hogy új tagok- nak nem engedi meg a szavazást, mivel annak az alapszabályok ellene vannak. Ekkor a má- sik pártnak, fentebb jelzett, néhány új tag- ja az alapszabályoknak aláírt nevét, azt ke- resztül kasul huzgálva, kitörülte a kaszinó ta- gok névsorából. Nem sokáig voltak aláíratko- zva! Hogy mennyiben volt igazsága a vála- ztási elnöknek, eléggé bizonyítja az, hogy a másik párt egy ujonnan felvett igen jelenté- keny, közbecsülésben álló városi kulturális együletnek is tagja azt kérdezte: hogy hát mi most 97-re választunk. Dehogy, hangzott a fölvilágosító kiáltás, 96-ra választunk. His- zen mi akkor nem szavazhatunk! tette meg a hozzáértő, helyes megjegyzést. Hát nem is szavazhattak. Ekkor a kaszinó helyiségét a másik párt elhagyta. Az ott maradt választás- ra jogosult többség, a már közölt tisztikart és választmányt nagy lelkésedéssel megválasz otta. Világos és alapszabály szerinti választás volt

ez. Mert hát ha már választunk, akkor alkot- mányos életet élünk, a minek legényesebb elve, hogy a kisebbség rendelje alá akaratát a többségének. Olyan kerek ez, mint egy szép perecz. De hát megakarják szentesíteni, a mi nem igen fog sikerülni, a mi nem sikerülhet. Hol van itt a jelszó: le a tanítókkal? Sehól! Hanem igenis mindenütt ott kellene lenni: hogy férjünk meg a bennünket megillető hatá- rok között, mert ha nem: az actió reactiót szűl, mivelhogy a mi sok, az megárt. Hiszen a mi pártunkon is vannak tanítók, a kiket józan eszmével nem lehet vádolni ama madár szokásával.

Erre a választásra aztán megindult a hajsza, hogy no ha megválasztották Bíró An- talt a kaszinóban, hát kibuktajuk a polgári körből, pedig hát ott 20 évig működött siker- rel. Lehet, hogy ismét megválasztottak volna, ha bár szótöbbséggel is, de a mint értesült, hogy nem 20 esztendei eredményes működés után várható uton módon mozgolódnak elene, megbizottja által kijelentette, hogy így többé nem reflektál az elnökségre. Ezek után ama híressé vált alelnöki beszéd, melyet megvá- lasztott alelnök ur elő re í r á s b a t e t t? De hát mikor? Tévedésben van ő is az idő- számítás, mint a kaszinó választáskor vol- tak egyes emberek. Azt mondja, hogy az igen neheztelt alelnöki tisztviselésről csak a beköve- kezett elválasztás napjának reggelén ér esült (?) tudomása sem volt róla, sőt mi több, a gyű- lések felé sem volt mindaddig, míg meg vá- lasztása után érte nem mentek! Hát az alelnöki be- szédet mikor írta; mert hiszen kemény ezikre elején azt mondja, egy kis dicsekedéssel, hogy szerény tehetségeiket ismerő emberek módjá- ra, a mit mondani akar, leteszi papírra. Mikor tette le és egy párszor mikor olvasta el, hogy elzökölhassa! Megvárta az érteke- zés küldöttség, míg letette s átolvastatta? Vagy ha az elválasztás napján értesült, de csak meg a jelöltetésről, akkor meg már olyan bizonyos volt megválasztásában, hogy beszédét talán akkor délelőtt, meg is tanulta? A közgyűlés d. u. 4 órakor volt. Ha így van, hát hiszen jól van no, már utánna vagyunk, de akkor meg jobban vigyázzon arra, hogy nagy fehe- vülésében mit ír; mert ebben időbeli ellen- mondás van s a nagy kepűködés vádj a mélt- tán illetgeti meg. Mi is azt mondjuk hogy fér- jünk meg a bennünket megillető határok között; mert ellenesetben a dolgok nem a rendes kerék- vágásban folynak t. Uray ur! A ki mást meg- becsül, magát becsüli meg! Osztik az előt- tünk szóló nézetét: »Minden államnak táma- sza és talpköve a tiszta erkölcs, mely ha meg- vész, Róma ledől s rabigába görnyed!«

Tekintetes szerkesztő ur! Nagyérdemű olvasóközönség! Megteltünk nehány megjeg- yezést, válaszul az Uray ur maró ezikének né- hány passzusára. mert hiszen némely részére simán meg felelni sem lehet; szolgáltunk tár- gyilagos fölvilágosítással. És most csak azt kér- jük meg, hogy a netaláni kirohanást méltóz- tas-ék értékre leszállítani.

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.
Írta: CSENGEY GUSZTAV.

Első kötet.

A kegyencz otthona.

(Folytatás.)

A kis Gyula odasimult a nagyapóhoz, két kezét annak térdére támasztva, állát kis tenye- rébe illesztve, fölneézett rá azokkal a nagy fe- kete szemekkel.

— Nagyapó! tudod-e, mi leszek én? — huszár, még pedig generális.

— Állj be hozzám kedves Gyulácskám — szólalt meg most a vértés őrnagy, a ki gyö- nyörködve nézte a kedves jelenetet.

A kis fiu most az őrnagy felé fordult, de nem felelt.

— Nos, jösz-e hozzánk? Pompás vasas német lesz belőled! — tréfálódzott a báró egész tiszta magyarsággal, készakarva használ- ván ezt a magyaros kifejezést.

— Nem leszek én kurazír! — felelt a fiu kissé durczásan.

— Hát miért nem? hiszen láttad, milyen szép aranyos sisakom van, hát még a mell- vas — hej, hogy ragyog az! csupa arany! hogy illenek neked ez az aranyos uniformis! . . . Gyere no ide, kis kurazír, kis vasas német!

— Nem leszek én soha vasas-német. — kiáltott majdnem vadul a lángoló fucska — nem leszek német, ha még olyan aranyos is!

— No de hát gyere hozzám! Csak nem haragszol rám úgy, mint a ruhámra!

— Nem haragszom én a bácsira, hiszen a bácsi nem olyan.

E közben fölkapaszkodott az őrnagyra, oda ült ölébe és úgy mosolygott szeme közé ragyogó arczal.

Az őrnagy elragadtatva esőkolgatta a ked- ves gyermeket.

— Hát milyen vagyok én? hisz én is olyan vagyok, én is vasas-német vagyok.

— Igen ám, de azután huszár lesz?

— Hát ezt ki mondta neked?

— Hát senki. De a bácsi az én papám lesz, magyar lesz, hát nem lehet vasas német, hanem huszár.

— Gyula, Gyula! — kiáltott anyja, meg- rettenve helyzete különös zavarában — mit be- szélsz te össze-vissza? Ah, Armánd. . .

— Ne bántsd! vágott szavába az őrnagy meghatottan. A gyermek ösztönszerűen a nemzeti közszellem tolmácsa volt. Dicső nemzet, mely- nek ilyen gyermekei vannak! Ida! ha nem tudnám, hogy ez a gyermek veled enyém is lesz, elrabolnám, annyira szeretem.

— No akkor meggyűlne a bajod, mert hatalmas védője van.

— Védője?

— Ugy van! az én kedves báránykám, az nem engedné elrabolni, egyszerre farkassá lenne.

— Oh Farkassal, anélkül is meggyűl a bajotok, nevetett Mártonfy; — gyanus előttem, hogy nem jött el jegyváltástok ünnepére.

Ida arca elborult s merengve nézett maga elé.

— Pedig Bertha elég jókor megírta neki, — jegyezte meg Mártonfy.

— Arra nem vártam, — mondá halkán, egész önkénytelenül Ida.

— Nem vártad? — csodálkozott az öreg ur.

A szép asszony össze rezzent, mintha va- lamit elárult volna, a mit el akart titkolni. Azért hirtelen utána veté:

— De már megjöhetett volna.

— Talán csak nem haragudott meg va- lamiért? — szólalt meg aggodva Mártonfy.

— De aligha meg nem haragudott! — felelte Mártonfy. Kedves fiam uramnak nem lesz könnyű mesterség ezt a magyar farkast megszeldíteni.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.88 — 89
Új buza őszre 1896.	7.16 — 77
Őszi rozs	— — —
Tavaszi rozs	5.95 — 97
Őszi zab	4.35 — 36
Tavaszi zab	4.33 — 34
Új tengeri május—jun.-ra	6.53 — 36

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	7.39 — 40
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.52 — 54
Őszi rozs	— — —
Tavaszi rozs	6.91 — 93
Őszi zab	— — —
Tavaszi zab	6.40 — 42
Tengeri máj-jun.-ra	4.69 — 70

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet 30. Páros bérlet 30.

Pénteken, 1896. Február hó 21-én:

AZ UJ HONPOLGÁR.

Eredeti fővárosi életkép dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Kövessy Albert. Zenéjét szerzette: Delin Henrik „Az én nevem Goldstein Számi.” és „Marsch cuplet” zenéjét írta: Konti József. (Rendező Krémer.)

Nyilttér. Jelentékeny

folyton emelkedő kereset

kinálkozik oly tisztességes uraknak (esetleg hölgyeknek is) akik jelenleg állás nélkül vannak.

Rokonszenves külső és beszélő tehetség egyedüli feltétel.

Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők.

Védjegy. C. Brády. Védjegy.

Mária- czelli

Gyomor- cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékiilözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizsás lehelet, teltség, savanyú, felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrástár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göll Nándor, Tóth Béla, Mihaovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamassy és Balázs gyógyszerészeknél, Diószegen Vaday László, Érmihályfalván Mátray István, Hadhuzon Farkas Ödön, Kaban Horváth Kalmán gyógyszerészeknél.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladóknak 20% engedm.

Egy csomag élesztő 24 kr. ismét eladóknak 20% engedmény

Figyelmeztetés.

A t. cz. háziasszonyok b. figyelmét ezennel van szerencsém a Berger-féle **élesztő** felhívni, melynek gyártmánya, a helybeli piacon már évek óta egyedül általam árusítottatik, ugyanitt nálam beszerezhető kitűnő minőségű **pitlélt rozsliszt kenyérnek**, továbbá valódi **Is tyn-gzalmi buza-liszt**, finom **Jamaica** és **Cuba-rum**, legfinomabb **pecco és mandarin-tea**, **Görzi maroni**, nagyszemű boszn. **szilva, szilvaiz** (lekvár) és vékony haju **dió, tisztított mazsola** és válogatott **mandula**, ugy egyéb friss és jó minőségű **fűszer-ruk** a legutányosabb áron

KOHN LAJOS

Nagy-Halvan-utca 1099., Mayer Ferencz-féle ház.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladóknak 20% engedmény.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladóknak 20% engedm.

288 sz.
1896.

Zárt-ajánlati hirdetemény.

A nagyváradai I. sz. püspökségi uradalom tulajdonát képező s a nagyváradai 3165 számú telekkönyvi betétben 21. 22 23 sor 85. 86. és 87. h. r. számok alatt foglalt, főutcán a vasuti állomáshoz közel a „Wöber” szálloda mellett fekvő ház 1 hold 873 négyszögöl telkivel s összes mellék épületeivel zárt-ajánlati eljárás utján eladni határozatván, felhivatnak venni szándékozók, hogy 50 krros bélyeggel ellátott zártajánlataikat 10 százalék bánompénzzel ellátva, alulírt hivatalhoz **1896 márczius hó 9-ik** napján déli 12 óráig nyujtsák be.

Az ajánlatban kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s magára kötelezőnek elfogadja.

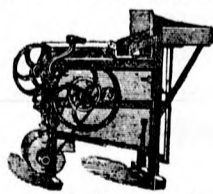
A részletes feltételek alulírott hivatalnál mai, naptól kezdve d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig bármikor megtekinthető.

Nagyvárad 1896 február 16.

A N.-VÁRADI I. SZ. PÜSPÖKSÉGI URADALMAK
FŐTISZTI HIVATALA.

Kukoricza-morzsolók.

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

Gabona-rosták,

Konkolyozók (trieurók);

kézi kezelésre való

Széna és alma sajtók

fekvően vagy kocsi szerelve

takarmány-füllesztők,

Szállítható **takarék-főző-üstök** takarmány stb. részére.

Szeckavágók,

Répa- és burgonyavágók,

Darálóok.

elismert legjobb minőségben és szerkezettel készülnek

MAYFARTH Ph. és Társa

cs. és kir.

kiz. szab.

gazdaság

gépgyárában.

Bécs, III., Taborstrasse 76 sz.

Arjegyzék ingyen. — Képviselek felvételnek.